

شیوه نامہ
تألیف، ترجمہ و ویرایش
کتابهای علوم پزشکی

گروه تولید فرهنگی انتشارات تیمورزاده

تألیف و گردآوری

دکتر شاہرخ ظہور سزادہ

دکتر حسام الدین ریاحی

سارا پور سعادت

طهمورس زاده، شاهرخ
شیوه‌نامه تالیف، ترجمه و ویرایش کتابهای علوم پزشکی / تالیف و
گردآوری شاهرخ طهمورس زاده، حسام‌الدین ریاحی، سارا
پورسعادت. — تهران: تیمورزاده: طبیب، ۱۳۸۴.
۵۲ ص.

ISBN: 964-420-126-4

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

۱. فن نگارش — پزشکی. ۲. نمونه‌خوانی. ۳. ویراستاری.
الف. ریاحی، حسام‌الدین. ب. پورسعادت، سارا. ج. عنوان.
۸۰۸ / ۰۶۶۶۱ R ۹۹ط / ۱۱۹
کتابخانه ملی ایران
۱۹۵۹۵-۸۴م

فهرست برای بهترین ...

نام کتاب:	شیوه نامه تالیف، ترجمه و ویرایش کتاب‌های علوم پزشکی (گروه تولید فرهنگی انتشارات تیمورزاده)
تألیف و گردآوری:	دکتر شاهرخ طهمورس زاده دکتر حسام‌الدین ریاحی - سارا پورسعادت
ناشر:	مؤسسه فرهنگی انتشاراتی تیمورزاده - نشر طبیب
طرح جلد:	فهیمة بشری
حروف نگاری و صفحه آرایی:	خسرو محمودزاده
نوبت چاپ:	اول - پاییز ۱۳۸۴
شمارگان:	۱۱۰۰ جلد
لینوگرافی:	نگارگران
چاپ و صحافی:	سارمان فرهنگی سیاحتی کوثر
بها:	۹۵۰ تومان

دفتر مرکزی (اداری): خیابان کریم‌خان زند - نبش میرزای شیرازی - شماره ۱۶۵

طبقه سوم شرقی - کدپستی ۱۵۷۷۹ - تلفن: ۹۰ ۹۰ ۸۸۸۰۰ (خط) - دورنگار: ۹۸ ۹۸ ۸۸۸۰۰

کتابفروشی مرکزی: میدان ۷ تیر - ابتدای خیابان قائم مقام قرآنی - شماره ۵

تلفن: ۹۰ ۹۰ ۸۸۳۳۹۰۰ (خط) - دورنگار: ۸۲ ۸۲ ۸۸۳۳۹۰۰

کتابفروشی شماره ۱: بولوار کشاورز - خیابان ۱۶ آذر (۵۰ متر پایین‌تر از بولوار کشاورز)

ساختمان کتاب ۱۱۲ - کدپستی ۱۳۱۷۹ - تلفن: ۹۸ ۹۵ ۱۱ ۱۲ (خط) - دورنگار: ۱۲ ۱۲ ۸۸۹۷۱۱

WWW.teimourzadeh.com

e-mail: info@teimourzadeh.com

شابک ۴-۱۲۶-۰۰۴۲۰-۹۶۴

ISBN 964-420-126-4

مقدمه

با درود

«کار خودتان را انجام دهید، اما نه فقط در حد وظیفه بلکه اندکی بیشتر و از روی سخاوت. همین مقدار اندک به اندازه کل کار ارزش دارد.»

دین بریگز

علتی که باعث شده است این شیوه‌نامه‌ها نگارش شوند، مشکلاتی است که در زمینه ترجمه و تألیف کتاب‌های پزشکی مشاهده می‌شود؛ این مشکلات را از دو جهت می‌توان بررسی کرد:

۱. مشکلاتی که در نحوه ترجمه متون پزشکی، جدول‌ها، کادرها و شکل‌ها، نحوه نوشتن پاورقی‌ها، نحوه مشخص کردن تیرهای اصلی و فرعی، نحوه نگارش ادبی و... وجود دارد که در شیوه‌نامه‌های مذکور، روش‌هایی برای اصلاح این مشکلات بیان شده است.

۲. واژه‌های پزشکی به شیوه‌های مختلف در بین استادان، دانشجویان، پزشکان، پرستاران، عموم مردم و... رایج هستند؛ به عنوان مثال واژه Hypertension به صورت هیپرتانسیون (تلفظ اقتباس شده از زبان فرانسه)، هایپرتشن (تلفظ اقتباس شده از زبان انگلیسی)، فشارخون بالا، پرفشاری خون و گاهی حتی با تلفظ‌های اشتباه هیپرتشن یا هایپرتانسیون به کار برده می‌شود. یکسان سازی این واژه‌ها و تلاش برای کاربرد واژه‌های صحیح‌تر کار بسیار دشواری است ولی غیر ممکن نیست. باید در نظر داشت که واژه‌های رایج در بین مردم با واژه‌های رایج در بخش‌های پزشکی متفاوت است و در تألیف یا ترجمه کتاب‌های پزشکی باید به این نکته نیز توجه داشت که «آیا کتاب برای پزشکان و گروه پزشکی ترجمه می‌شود یا برای عموم مردم»؛ به عنوان مثال واژه Arthritis را بهتر است در کتاب‌هایی که برای گروه پزشکی ترجمه می‌شوند به صورت آرتریت ترجمه کرد ولی کاربرد التهاب مفصل در کتاب‌هایی که برای عموم ترجمه می‌شوند مناسب‌تر به نظر می‌رسد. در این شیوه‌نامه‌ها روش‌هایی برای رفع این مشکل (یکسان سازی واژه‌ها و کاربرد معادل‌های صحیح‌تر) نیز ذکر شده است.

با توجه به اینکه شیوه‌نامه‌های فوق به تازگی نگارش شده‌اند، مسلماً دارای نقص‌هایی هستند و چه‌بسا اگر به وسیله یکی از همکاران ویراستار ادبی بررسی شوند، اشکالات ویرایشی نیز داشته باشند، لذا کلیه پیشنهادات و انتقادات شما می‌تواند در این زمینه مفید باشد. در اینجا لازم است از کلیه افرادی که به نوعی در این زمینه همکاری داشته‌اند، قدردانی شود:

سپاس از آقای دکتر تیمورزاده، مدیر مسئول انتشارات تیمورزاده، که پیشنهاد نگارش این شیوه‌نامه نیز از طرف ایشان داده شده است
سپاس از همکارانم در گروه تولید فرهنگی به ویژه سرکار خانم علیزاده، جناب آقای محمودزاده و جناب آقای جعفری که در زمینه تهیه این شیوه‌نامه زحمات زیادی را متقبل شده‌اند
سپاس از شما مؤلفان، مترجمان، ویراستاران و خوانندگان
و در نهایت سپاس از دوست بسیار عزیزم دکتر حمیدرضا مرتضی‌یگی که معرف من به انتشارات تیمورزاده بوده و باعث آشنایی من با این انتشارات شده‌اند

شاهرخ طهمورس‌زاده

گروه تولید فرهنگی انتشارات تیمورزاده

تابستان ۱۳۸۴

فهرست مطالب

۱	پیشگفتار.....
۱	بخش اول.....
۱	ترتیب صفحه آرایشی و اندازه قطع کتابها.....
۲	بخش دوم.....
۲	مراحل کار.....
۴	شیوه نامه تألیف و ترجمه.....
۴	بخش اول.....
۴	صفحات پیش از متن.....
۵	بخش دوم.....
۵	صفحات متن.....
۱۴	بخش سوم.....
۱۴	صفحات پس از متن.....
۱۴	بخش چهارم.....
۱۴	سایر نکات.....
۱۷	شیوه نامه ویرایش، غلط گیری نمونه خوانی و نسخه پردازی.....
۱۷	بخش اول.....
۱۷	صفحات پیش از متن.....
۱۸	بخش دوم.....
۱۸	صفحات متن.....
۲۶	بخش سوم.....
۲۶	صفحات پس از متن.....
۲۷	بخش چهارم.....
۲۷	غلط گیری.....
۲۸	بخش پنجم.....
۲۸	ویرایش، نمونه خوانی و نسخه پردازی.....
۲۹	بخش ششم.....
۲۹	سایر نکات.....
۳۰	ضمیمه ۱.....
۳۰	بخش اول.....
۳۰	موارد مهم برگرفته از کتاب «دستور خط فارسی».....
۳۳	بخش دوم.....
۳۳	نشانه گذاری.....
۳۶	بخش سوم.....
۳۶	موارد مهم برگرفته از کتابهای زبان فارسی ۱، ۲ و ۳.....
۴۱	ضمیمه ۲.....
۴۱	بخش اول.....
۴۱	علائم به کار رفته برای نگارش، ویرایش و غلط گیری.....
۴۲	بخش دوم.....
۴۲	سایر نکات.....
۴۳	ضمیمه ۳.....
۴۳	واژه های پیشنهادی انتشارات برای ترجمه.....